

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

027.42

Szerző:

Cím:

Könyvtáraink

Forrás:

Magyar Szó

Bp.

(Hely)

1913 XI 8

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O

Könyvtáraink.

Valahol baj van a nyilvános könyvtáraink körül. Nemcsak azért, mert rettenetesen hivatalkodnak bennük, sokat, — egyikben-másikban két hónapot is vakációznak, — az újabb megjelent könyveket félév múlva sem lehet kikapni belőlük, mert fél évig kötik azokat, a lapokat, folyóiratokat pedig nemcsak a megjelenés évében nem lehet használni, hanem, — mert szintén kötés alatt vannak, — még a következő évben sem. Mindez elég baj, amit fokoz még, hogy mindössze néhány boldog kiválasztott juthat hozzá a könyvtárak használatához hosszas legitimálás és könyörgés után. A fő baj azonban az, hogy még ezek a boldog kiválasztottak sem boldogok s ezek is, sőt tulajdonképen csak ezek panaszkodnak igazán.

A külföldön, — kb. évtizede már, — nyilvános nagy könyvtárak tényleg nyilvánosak. Az amerikai, sőt az ausztráliai könyvtárak állandóan nyitva vannak reggeltől (nyolc órától) egészen éjjeli tíz, tizenegy óráig, s oda bemehet mindenki, aki olvasni akar. A mi könyvtárainkat pár érára nyitják ki, nagyon kevés embert eresztenek be, de még ez a kevés is sok, mert nincs elegendő hely az olvasótermekben.

Akik pedig, — hiszen az olvasók nagy része egyetemi hallgató, — tudományos munkálataik céljaira könyveket vehetnek ki házi használatra, azok lépten-nyomon látják, érzik, milyen lehetetlenül gyengék a mi nyilvános nagy könyvtáraink. Részletekbe menő könyveket alig lehet megkapni. Művészettörténelmi, közgazdasági, szociológiai, geológiai, földrajzi művek közül valósággal ritkaság, ha megtalál az ember egyet. Az egyetemi könyvtárnak pél-

dául egyetlen egy olasz műve nincsen, amely tübingiai, a bolognai, de 4—500 ezer kötetes Szicília földrajzát tartalmazza. Pedig jó egy nyilvános könyvtár talán mégsem ábránd a néhány ilyen könyv van külföldön használat. XX. században Európa középpontján olyan orban. Nincsen magyar nyelvű Borgia életrajza, szágban, ahol ugys csak a fővárosnak van tudopedig már régen megjelent, s pár koronáért mányos élete. kapható. És így tovább. Nincsenek szociológiai A legnagyobb könyvtárunk ma az Egyemunkái, s a legközelebb német közgazdasági emé, 275 ezer köteté van mindössze, utána művek és folyóiratok (felsorolárunkkal teletölkövetkezik a Nemzeti Muzeumé, 264 ezer, majd tenek egy hasábot,) hiányoznak. az Akademiáé 180 ezer kötetel. A párisi Ecole

Az újabb megjelent könyvek, — s ez normale supérieure-nak, a tanárképző intézetnek, áll a tudomány minden szakára, — egészen iskolai könyvtára 260 ezer kötetnyi könyvtára hiányoznak. Sajnos, még most sem tartunk ott, van! Ez pedig csak iskolai könyvtár. (A mi tanárképzőnknek 26 ezer könyve van. Tíz-szer kevesebb, mint a párisinak, de sőt a ésvresi is hogy nyilvános könyvtáraink nyilvános, könnyen megszerezhető katalógust bocsájthat-nának ki. Így aztán keresve egy-egy munkát, fölötté áll.) Elég siralmas állapotok ezek, noha napokig elkísérletezik az ember, amíg végre az adatok talán javultak valamit, mintán a fel-megtudja, — folytonos elutasítások árán, — sorolt számok, — ez is jellemzi viszonyainkat, hogy sem az egyetemi, sem a muzeumi, sem — 1885-ből valók. Harminc év óta nem tar-az akadémiai könyvtárban nincs meg a kere-ították szükségesnek a magyar könyvtárakról sett könyv. Valósággal kinszenvedés emiatt újabb statisztikát kiadni.

Igazán óhajtható lenne mielőtt még nyilvános nagy könyvtáraink egészen csődbe jutnának, egy kis reform. Hozzáférhetőb-bekké kell tenni könyvtárainkat, amelyek ma túlságosan komótosak, mindenekelőtt ped-ig könyveket kell szerezni könyvtárainkba. Valamelyiket a három legnagyobb közül fej-leszteni kell, s erre a célra bárhonnán te-remteni muszáj legalább évi 200 ezer koro-nát. Ez igazán nem sok, amikor egy euró-pai nivón álló könyvtárnál van szó. Az ösz-szeggel a legrosszabb esetben is (egy-egy kötetre 10 koronát számítva) tíz év alatt némiképen megfelelő nagy könyvtárunk le-hetne. Persze, ehhez helyiségek is szüksége-

Ez abszurdum. Egyszerűen balkáni álla-pot az, hogy a tudományos kérdésekkel való foglalkozás nálunk azon dőljön meg, hogy nincsen elég szükséges könyv.

Nem ábrándozhatunk olyan könyvtárak-ról, mint a párisi nemzeti könyvtár, vagy a Britiech, sőt még a berlini egyetemi könyvtár

sek, de hát Isten, csak nem vagyunk olyan szegények. hogy mi, akik habozás és aggodalom nélkül tudtuk volna a dalmát vasutat 100 és egynehány millióval túlfizetni, ne tudnánk tíz év alatt 3—4 milliót egy értékes, főképen pedig okvetlenül szükséges könyvtárra áldozni!